

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

אם היה כהן. המדיר: יורוק עליו דם חטאתו ודם אשמו. קמני סמם
דמשמע כל חטאות ואשמות ואע"ג דלא מחוסרי כפרה נינהו: לא
לעולם שלוחי דידן נינהו ומאי דם חטאתו ודם אשמו דקמני חטאתו
של מנזרע כו' דהיינו מחוסרי כפרה וכו' וה"ה לגדול: מוידון חייבין.

לשלם קרבן לבעלים: לתקוני שוטיך.
שליח ולא לעוומי: אמרי. לעולם
שלוחי דידן נינהו ולהכי פיגולו פיגול:
לא תחשבו לו פיגול יהיה מכל מקום:
אלא מעשה. יציא אדם אפי' חטאת
חלב על חזירו שכן מביא קרבן על
אשמו שוטה דמשמע כל קרבנות
שהוא חייבם אפי' אם אכלה חלב:
ומתקן (ג) רבי יוחנן אשמו שוטה
יטיב דמי. סתמה מחויבת קרבן אי
לחללה כו': פסול. הקרבן והואיל
ונדחה כשנשתייך ללאו בת קרבן היא
ידחה התם נמי גבי אשה הואיל ונדחית
זשעת אכילה נדחית מהכל ואין אדם
מביא קרבן חלב על אשמו שוטה.
ולכא למירמא מהכא וכו' קאמינא
דלר' יהודה לא דמיא קרבן על אשמו
שוטה כגון זבה או זילתא או מנזרע:
וקפרינן ויציא אדם כו'. אלמה אמר
ר' אלעזר הפריש פסח על חזירו של
מדעתו כו': אמר רבי זירא שה לניס
אזוב. דמשמע אדם מביא פסח
שוטה על בניו ועל צנתו הקטנים:
לאו דאורייתא הוא. (ג) להכי הפריש
פסח על חזירו לא עשה ולא כלום:
ומאי. ללא דאורייתא ולא מדתנן
וכו': ואי אמרם שה לניס אדם.
שוחט על בניו הקטנים דאורייתא: על
גישה קאי ומזוי להו. כלומר היאך
יכול זה לזכות את אחיו מאחר שנשחט
והא תנן (פסחים פט.) נמנין ומושכין
ידיהן עד שישחט אלא אמוני להו
לאחר שחיטה לאו דאורייתא והך
משמע דמשמע דצנינו קטנים מיידי:
אלא. הואיל ולא דאורייתא הוא למה ליה
לאצוהו למימר הרני שוחט את הפסח
על מי שיעלה מכם לירושלים כדי לזרז
במנות: טיניא נמי הכי. כדי לזרז
קאמר מדקאמר צניס שפליס ולא קאמר
וצניס ולא יציא ידי מרבית מכלל דלא
מחייבין מדאורייתא אלא לזרז קאמר:
כיון

אלא מעשה יציא אדם פסח על חזירו.
א"ר זירא שה לניס אדם לאו דאורייתא.
התורה אין הקטנים לזרזין להמנות זשה עס בני חצורה אלא אוכלין ממנו אף על פי שלא נמנו עליו דלף על גב דאין פסח נאכל
אלא למנויי ה"מ בראויין להמנות אכל קטנים ללאו בני הכי לית לן זבה: הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון
לירושלים. אמר לצניו הריני עולה לירושלים ולאחר ששהיה עס אשחוט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון: על זשה קאי.
כשעלה זה כבר נשחט ואם כן היאך נמנה עליו והכמידי מנהות משע אשחוט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון: על זשה קאי.
היאך האז מוכה לאחד מבניו אחר שחיטה. א"ר האי ומוכה להס אההוא זן שעולה ראשון קאי היאך מוכה לאחיו דבשלמא איהו זכי
דאיכא למימר כיון שעלה ראשון הוצרך שכשנשחט הפסח עליו נשחט אכל היאך מוכה לאחיו והכי מוכה סוגיין דפרק כל הגט
(גיטין דף כה.) : כדי לזרז. שיהיו רגילין להזדרז במנות: ונמלאו צנוס זריוו. ולא קמני צנות זכו אלמא לא נמכוין אלא לזרז לצבד:
איבעיא

אדם מביא קרבן על בניו כשהוא קטנים וכו' אמר רבי זירא שה לביית לאו דאורייתא הוא. כלומר דקטנים אינם לזרזין
למנות דאם אוכלין מן הפסח לא היו נאכלים שלל למנויי דלא אסר רחמנא אלא להטו דאימסו במנות מוכו אכל אדם
דלא שייך צהו לא מיידי מדי דהוא אנשים דשותן הן שאע"פ שאין חייבות כספה מותרות לאכול ממנו ואינו נקרא שלל
למנויי וכן קטנים: על בירא קאי וזבה לזרז. בתמיה כלומר לאחר שחיטה יכול להמנות והא תנן (פסחים דף פט.)
מושכין ויהיו עד שישחט אכל לאחר שחיטה לא אלמא דהמנות קטנים לאו דאורייתא ובניו דקטנים מיידי: בקבנין לבח
לי לבימר להו. כיון דלא הטוט לזרז:

מוסף רש"י

רהשון ראשו ורובו לאחר שחיטה, זכה בחלקו. דלמדין יש צריכה דבשעת שחיטה היה זה ראיין לזרז ונשחט פסח זה
עליו, ומוכה את אחיו עמו. לנימון חלקו (גיטין כה.) כדי לזרז בביצור. ואינו המנהל את כולן עליו משחט פסחה,
ולכן דקאמר על מי שיעלה ראשון, לזרזיהו אהו. כלומר מלאה אהו הוא ראשון ואין הדינים מכלו זבנו (שם) וכדי לזרז קאמר,
שחזר כל אדם להיות ראשון ויהיה הוא ראש לאחיו שחט על ידי זכו הדינים (פסחים טז.) תניא מבי הכי. דמשום זריות
נקט (שם) דלא נמכוין אלא לזרז ומיהו כולו אמניסו (גיטין כה.) ובנים שפליס. ולא קמני ונמלאו צנות זכות כספה
ונמס לא זכו (שם) וניסם לא זכו (שם)

מתיב רב שימי בר אבא אם היה כהן זורק עליו דם חטאתו ואשמו.
איכא מאן דאמר דמדלואמיב רב שימי בר אבא מצרייתא ולא
אומיב מממניי ש"מ דלא גרס במתניתין חטאות ואשמות. ואי מהא לא
איריא דהאי דלא אומיב ליה מממניי משום דכיון דתנא לכו כדתי קימי
זצין ממילא מוכח דחטאות ואשמות

דמנזרע קאמר אכל ממתימא דמני
סתמא זורק דם חטאתו ואשמו משמע
ליה דבכל חטאות קאמר ואפי' הכי
שני ליה דם חטאתו ואשמו של מנזרע
קאמר: סנן הכהנים שפגלו במקדש
וכו' א"ר א"ר שלוחי דשמיא נינהו היינו
שפגולין פגול. דרממנא שוינהו שלוחי
לכל מילי: אלא א"ר שלוחי דידן נינהו
אמאי פגולין פגול. שוגג הוא (דקשה)
ליה דשלמא צמוד נתי שלוחי דידן
נינהו פיגולין פיגול דכיון שפגול צמוד
אינו עושה שליחותו אלא אדעתא
דנפשיה קעביד וק"ל צ"ב דחולין
(דף ג.) דאדם אוסר דבר שאינו שלו
על ידי מעשה אכל בשוגג אי שלוחי
דידן נינהו אמאי פיגולין פיגול דהא
כיון דשוגג הוא לאו אדעתא דנפשיה
קעביד שמתכיון הוא לנשות שליחותו
ולימא שליח שותף לתקוני ולא לעומי.
דחמי' שאני גבי פגול דלמך קרא וכו'
הלכך צעיון הכא לא איפשיטא ומיהו
נהי דהכא לא איפשיטא לה מההיא
דפ"ק דקדושין מוכח דשלוחי שמיא
נינהו וכמו שכתבתי במעלה: גופא א"ר
יוחנן פלל לרבינו דעת וכו'. הקסן
במוס' התנן ומיימי לה צפרק האיך
מקדש (קדושין נה.) זהמה שנמלאת
מירושלים למגדל עדר זכרים לעולות
כלומר ויקרבו אלמא אין לרבינו דעת
ומירכו דהסם שאני דכיון שצנאד דעת
צעלים הוא שלל כהן שירצה להקריב
יקריב: אמר מעשה יציא אדם חטאת
חלב על חזירו אלמה אמר רבי אלעזר
וכו' לא עשה ולא כלום. משום דאין
דיין אפשר משאי אפשר: אשמו שוטה
היכי דמי. כלומר לעולם זכי הא דיין
אלא למאי דלמך לר' יהודה דאדם
מביא על אשמו שוטה לא חטאת חלב
קאמר אלא קרבן יולדת דחטאת חלב
אי אפשר דהיכי דמי וכו' וכיון שהיא
פטורה אי אפשר שיביא צעלה עליה:

אלא מעשה יציא אדם פסח על חזירו.
א"ר זירא שה לניס אדם לאו דאורייתא.
התורה אין הקטנים לזרזין להמנות זשה עס בני חצורה אלא אוכלין ממנו אף על פי שלא נמנו עליו דלף על גב דאין פסח נאכל
אלא למנויי ה"מ בראויין להמנות אכל קטנים ללאו בני הכי לית לן זבה: הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון
לירושלים. אמר לצניו הריני עולה לירושלים ולאחר ששהיה עס אשחוט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון: על זשה קאי.
כשעלה זה כבר נשחט ואם כן היאך נמנה עליו והכמידי מנהות משע אשחוט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון: על זשה קאי.
היאך האז מוכה לאחד מבניו אחר שחיטה. א"ר האי ומוכה להס אההוא זן שעולה ראשון קאי היאך מוכה לאחיו דבשלמא איהו זכי
דאיכא למימר כיון שעלה ראשון הוצרך שכשנשחט הפסח עליו נשחט אכל היאך מוכה לאחיו והכי מוכה סוגיין דפרק כל הגט
(גיטין דף כה.) : כדי לזרז. שיהיו רגילין להזדרז במנות: ונמלאו צנוס זריוו. ולא קמני צנות זכו אלמא לא נמכוין אלא לזרז לצבד:
איבעיא

אדם מביא קרבן על בניו כשהוא קטנים וכו' אמר רבי זירא שה לביית לאו דאורייתא הוא. כלומר דקטנים אינם לזרזין
למנות דאם אוכלין מן הפסח לא היו נאכלים שלל למנויי דלא אסר רחמנא אלא להטו דאימסו במנות מוכו אכל אדם
דלא שייך צהו לא מיידי מדי דהוא אנשים דשותן הן שאע"פ שאין חייבות כספה מותרות לאכול ממנו ואינו נקרא שלל
למנויי וכן קטנים: על בירא קאי וזבה לזרז. בתמיה כלומר לאחר שחיטה יכול להמנות והא תנן (פסחים דף פט.)
מושכין ויהיו עד שישחט אכל לאחר שחיטה לא אלמא דהמנות קטנים לאו דאורייתא ובניו דקטנים מיידי: בקבנין לבח
לי לבימר להו. כיון דלא הטוט לזרז:

כ א מיי פ"ט מהלכות
תומאה ברע הלכ א:
בא ב א מיי פ"ו מהל'
חובל ומזיק בלכ ד:
בב ד מיי פ"ט מהל'
פסולי המוקדשין
הלכ א (ופ"ג מהל' שגגות
הלכה ג):
בג ה מיי פ"ג מהל'
שגגות הלכה ח
ופסקן שחזר ונראה ע"ש
ב"ב"ז:
בד ו מיי פ"ג מהל'
קרבן פסח הלכה ח
רע"ש:

הגרות הב"ח
(א) גמ' סה לביית אבות
דאורייתא על ציטל קאי
ומזוי. יציא ז"ע דהרי
בגיטין פ' כל הגט דף ק"ה
מקמינן ליה משום קושיא
זו ללמייר כסבר אימנא
עליהם מעיקרא ולמלא
לעולם דאורייתא הוא ז"ע
מלמאי קדושין ז' בתוס'
דפסחים דף פ"ט ד"ה
אלא: (ב) ש"י ד"ה ומתקן
אשחוט שוטה לר' יוחנן
היכי דמי: (א) ד"ה לאו
דאורייתא ולהכי:

גליון הש"ס
גמ' שכן אדם מביא קאי
אשחוט שוטה כו"ר. קשה
לי מה הא דלמדין לניל
גמ' יולדת שכן מביא על
בניו כה"י היעי כיון
דחייבי קרבן דלשה על
בעלה מוקמי לקרא דחמ'
מורה היולדת לביית אשמו
שוטה ומכ"ש הר"ן שם
אכל כמכל דלא תביי מורה
ליכא ביצור וזבמת כיון
מביא על אשמו שוטה כיון
דלרזך דעת ונלמ':

תוספות
אם היה בכו. אומר
ממני ממנו זורק
חטאתו ואשמו דמשמע
ליה דמיידי בחטאת חלב
זרז אלמא שלוחי דרממנא
זרז וה"ה דמני לאומי:
ממניי חטאות ואשמות:
אמאי פיגולין פיגול לימא
למקווי שצדקין ולא
לעוומי: אלא אמר ר'
אלעזר הפריש הבאת
הלב וכו'. מימה מדברי
יוחנן גופיה תיקשי דהכל
למכוין דעת ז"ע וי"ל
דמזנין למימר דר' יוחנן
מיידי כהן המקריב צלריך
דעת בעלים: שושה לאו
איהו זכא מתי מיימי: יביא
אדם פסח על חזירו שכן